

REFERAT Det Grønne Råd d. 04-12-2024

Mødedato Onsdag d. 04. december 2024 kl. 15:30

Mødested Miljø og Teknik

Indholdsfortegnelse

1. Dagsorden Det Grønne Råd 04122024..... 3

1. Dagsorden Det Grønne Råd 04122024

Sagsfremstilling

Deltog: Anni Borup, Søren Hansen, Bo Egelund, Jakob Humaidan, Ella Maria Bisschop-Larsen, Hans Jakob Clausen, Ninna Larsen, Christian Ahlefeldt Laurvig Lehn, Lasse Ussing, Jens Fabricius, Niels Andersen, Rasmus Scheelke, Jesper Kiel, Allan Mortensen, Rasmus Elmquist Casper, Marianne Wedderkopp, Dorit Fruergaard, Mette Serup, Liselotte Kæmpe (ref.).

Afbud: Flemming Madsen, Astrid Birkbak (suppleant Ninna Larsen deltog), Christian Vesterager, Daniel Brøndsted Nielsen, Thomas Bjørneboe Berg, Michael Mortensen, René Lund Chetronoch.

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden. Godkendt

Præsentation af Rasmus Scheelke, ny afdelingschef for Klima, Natur og Miljø.

2. Opfølgning på sidste møde den 28. august (og 15. maj) 2024 v/ Jesper Kiel og Marianne Wedderkopp.

Beslutning om indsatsplan for invasive arter.

Jesper: Der er afsat midler på budget 2025 til at udarbejde og administrere en indsatsplan for kæmpe-bjørneklo.

Svendborg Kommunes nuværende bekæmpelse af invasive arter på kommunale arealer v/ Mette Serup.

Kæmpe-Bjørneklo er den eneste vi bekæmper pt. Vi forsøger at lokalisere dem. Når der kun er få bjørneklo på et sted, så bliver de rodstukket, hvis der er mange, sprøjtes der – det eneste vi sprøjter.

Meden en indsatsplan kan vi påbyde private at bekæmpe på egne arealer. Og hvis det ikke sker, kan kommunen gøre det på deres regning.

Jakob H. Hvornår træder det i kraft?

Jesper: Vi skal lige have ansat en.

Marianne: Så hurtigt som muligt og helst inden vækstsæson 2025.

Chr. A.: Hvad med Japansk pileurt?

Mette: Den bekæmper vi ikke - man kender desværre ikke til metoder eller midler, der kan klare dem.

Chr. A: Pas på med afklippet materiale – har oplevet at selv afbrændt materiale kan spire igen

næste år.

Ella Maria: Langs vores offentlige veje, vil jeg anbefale, at de bliver slået ned. I dag kører entreprenøren uden om.

Mette: Forekomst på hjørnet Ryttervej/Hans Jørgensens vej, der hjælper FGU os og slår dem ofte. Selv om de holder dem nede hele tiden, så breder de sig alligevel.

Ninna: En anden art, ved ikke om man kan sige, at det er en invasiv art? Det er blevet meget moderne at sætte kirsebærlaubær som hegn i private haver, så nu har vi dem også i skovene.

Jesper: Det eneste vi kan håndhæve, er Kæmp-Bjørneklo. Men ja der er ting, som breder sig også pga. klimaet.

3. Meddelelser/kort nyt

- Orientering om budget v/ Jesper Kiel og Marianne Wedderkopp.

Vi fortsætter de ting, som vi plejer – ingen nedskæringer.

Der er herudover afsat midler til én medarbejder til sikring af offentlighedens adgang i naturen og langs kysten. Det går vi i gang med nu på udvalgte strækninger. Vi kan ikke nå alle 180 km kyst. Det vil formentlig afkaste nogle lovliggørelsessager. Der kommer en politisk sag på Teknik- og Miljøudvalgs mødet i februar i forhold til et administrationsgrundlag, procesplan og medarbejderprofil til opgaven. Vi tænker en jurist med gummistøvler.

Under Plan- og Lokalsamfundsudvalget er afsat 400.000 kr. årligt til stier i lokalområder i samarbejde med lokalområderne. Men vi skal huske på, at stier skal også driftes.

Der er også rettet lidt op på budgettet til cykelstier - nu har vi 3 mio. om året til cykelstier. Med ny uddannelsesreform skal vi have gjort noget ved området omkring gymnasiet.

- Status det fælles fynske Life-projekt ('LIFE Ring') v/ Marianne Wedderkopp.

Fåborg Midtfyns Kommune har Lead på dette. "Kun en tåbe frygter ikke EU projekter..." Et 8-årigt projekt. FMK kæmper en brav kamp for at få det samlede fælles fynske LIFE Ring- projekt på skinner. Der er meget dialog – specielt vedr. afklaring af økonomi, da mange detaljer først adresseres nu, hvor alle partnere skal til at blive mere konkrete på deres bidrag ind i det fælles fynske projekt.

Fokus er pt. på at få startet afrapporteringen til EU ordentligt op, så vi er sikret at kunne få det forventede EU-tilskud hjem. Vi får første rate af EU-tilskuddet overført til vores konto i januar 2025 (30 % af vores totale tilskud). Første afrapportering til EU for september og oktober 2024 har deadline d. 6. december 2024.

Indsatser i Svendborg Kommune:

- Udtagning af jord og etablering af et vandhul, specielt til gavn for

klokkefrøen, er i gang ved Bøsøre.

- Udvidelse af naturarealet ved Rødme Svinehaver.
- Indsatser i Øhavet. Svendborg Kommune står også for indsatser i Ærø og Langeland kommuner.

Indsatser i Det sydfynske Øhav

Vi har åbnet op for dialog med Langeland og Ærø Kommuner vedr. de projekter vi deler + de projekter vi skal udføre i deres kommuner, i forbindelse med de ordinære statusmøder. Der vil blive en øget inddragelse af deres medarbejdere i projekterne, for at sikre deres ejerskab i projekterne. Så Svendborg har arbejde med egne områder i Svendborg + Ærø og Langeland + indsatser i det Sydfynske Øhav.

- Plejeplan for Syltemade Ådal v/ Marianne Wedderkopp.

Fredningen er fra 1977. Der er sket en del siden det blev fredet – det er en status quo fredning. Den nuværende pleje er utilstrækkelig til at sikre ådalens lysåbne partier imod tilgroning. Ådalen har behov for en sammenhængende pleje på tværs af matrikelskel. Det kan bestemmes i en plejeplan for fredningen. Kommunen har på denne baggrund indledt et forløb med stor lodsejerinvolvering:

Første fælles lodsejermøde + vandring i ådalen i oktober. Temaet var: Fælles forpligtelse til at indføre ny pleje i ådalen, for at sikre de lysåbne partier mod tilgroning, afgræsning i større sammenhængende folde på tværs af matrikelskel, fælles rydning af overskydende skov og krat

Der var overvejende positiv respons. Men det giver ikke nødvendigvis mening, der er fx meget mere vand. Vi holder møder med hver enkelt lodsejer om deres udfordringer.

Andet fælles lodsejermøde her i december.

Forslag til fælles store afgræsningsfolde.

Langt størstedelen af lodsejerne vil kunne imødekommes på deres individuelle inputs i en fælles løsning.

Der laves et tids- og økonomioverblik, når detaljerne er kendt.

I får udkast til plejeplan præsenteret på næste møde (den 26. feb.).

Jakob: Vester Mølle og digebrud – indgår det i denne analyse og de hydrauliske udfordringer?

Marianne: Fredningen vedrører arealer nedstrøms Vester Mølle så det indgår ikke i plejeplanen. Det kører i en selvstændig sag med rådgiver.

- Status fredning Vejstrup Ådal v/ Ella Maria Bisschop-Larsen.

René fraværende. Ella Maria fortæller. Langt forløb, Svendborg Kommune (SK) er ikke medrejser, blev derfor kun rejst af DN. 72 ha er i fredningen - vores første ønske var 108

ha (åbeskyttelseslinjen), men man har fulgt landskabselementer (overkanten af ådalen). Lidt mere med i den sydlige del og fra landevejen til kysten. Erstatningskrav fra lodsejere, det har DN ikke noget med at gøre. Fredningsnævnet har fastsat erstatning og udgifter til sagkyndig bistand på i alt 1,26 mio. SK skal betale 25%.

Fredningsnævnet meddelte fredningsafgørelsen i begyndelsen af november. Vi kan ikke se evt. klager. (Dorit: Det kan kommunen heller ikke). Da fredningserstatningen er større end 500.000 kr., skal Miljø-og Fødevarerklagenævnet efterprøve Fredningsnævnets afgørelse uanset om afgørelsen påklages.

Så vi kan ikke komme i gang, før der ligger en afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Marianne: Afgørelsen kan også prøves ved domstolene.

Ella Maria: Vi er meget glade for, at det er gået igennem. Det har haft et normalt forløb – det tager bare lang tid.

Marianne: Det kommer til politisk behandling, når kommunens andel er kendt.

Lasse: Hvor meget bliver eksproprieret?

Ella Maria: Ikke noget, fredningens bestemmelser (begrænsninger) bliver tinglyst.

Ninna: Gran skal afvikles.

Jesper: Lodsejerne bliver erstattet.

- Status skovrejsningsprojekt ved Svendborg v/ Anni Borup.

Efter sommerferien er vi gået i gang med planlægningen af skoven. Slutningen af august borgermøde/temadag med workshop – om ideer til skovrejsning.

Oktober havde vi et møde med naboer – 25 lodsejere deltog. Vi skriver altid, at folk kan kontakte os og at vi meget gerne kommer og besøger dem hver for sig. Fx dem som har havudsigt.

Møde med Naturskolen og Geoparken.

Nyt møde med Naturskolen i januar – om aktiviteter.

Møde med Lokalerådet i Skårup.

Samlet har vi fået mange idéer, som nu indgår i planlægningen.

Vi har haft meget fokus på, at der kommer en del dræn fra naboer, som vi skal håndtere vandet fra. Det skal vi have styr på, inden vi forfiner planen for skovrejsningen. Vi vil gerne genskabe naturlig hydrologi, hvor det er muligt.

Københavns Universitet vil gerne have lov til at bruge 1-2 ha til forsøg.

- Status artsrige vejkanter v/ Ella Maria Bisschop-Larsen. (PP vedhæftet som bilag 1) Projektet har kørt siden 2019 i samarbejde Trafik og Infrastruktur.

Vi tror ikke det i sig selv redder biodiversiteten i Svendborg Kommune, men det kan gøre os bevidste om naturen og dens værdi. Vi har fået lavet fine postkort [Se mig i vejkanter (red.)].

Karakterarter (Se PP)

Det er ganske få promille af Svendborgs vejnet. Især skrænter og kysten mod Ø. Det er det stykke som er mellem vej og marker, som tilhører offentligheden og som vi kan

operere på. Fx den måde vi slår vejkanterne på.

Fotos af flotte artsrige vejkanter. (Se PP)

Samleskema. (Se PP)

2019-2020 observerede vi blot.

Derefter har vi fulgt, hvad der er sket ift. slåning, forskellige entreprenører. Det fungerer bedst med den, der er nu.

Det går bedre, der er kommet mere fokus på det.

Der er bedre kommunikation mellem administrationen og vejfolkene med maskiner.

(Fotos af flotte vejkanter. Se PP).

Forslag til udvikling af projektet. Vil gerne fortsætte mindst 2 år mere.

Jesper: Det skal hænge sammen økonomisk. Kommer nok et punkt på TMU i januar.

Der er en vejledning fra Vejdirektoratet om, hvornår man generelt skal slå vejkanter, at de skal slås tidligere. Det har jeg foreslået, at vi følger.

Hans Jakob: Husk hensyn til frøgræsmarkerne.

Chr. A.: Landmand, der slår grøftekanter, det giver ikke mening at slå dem (PP s.7).

Marianne: Det er ikke en landmand, det er en haveejer, der gør det.

Jakob: Hvordan er økonomien?

Jesper Kiel: Det er dyrere, fordi materialet skal slås af og samles op.

Mette: Der skal bruges andet udstyr og der er mere slid på udstyret.

Jesper: Har overvejet om biogasfolk evt. kunne køre og slå det.

Ninna: Blomsterstriber?

Ella Maria: Landmanden såede inde på sin egen mark, men slog så vejkanterne, så man kunne se de blomster, som han havde sået.

Jesper: Men blomsterstriberne indeholder ofte nogle andre blomster end dem vi går efter.

- Orientering om Geoparkens arbejde med en Strategisk Fysisk Udviklingsplan v/Rasmus Casper.

Stort møde i sidste uge, 95 deltog – med workshop om Geoparkens Strategisk Fysiske Udviklingsplan (SFU) – workshoppen var udliciteret til rådgivere NIRAS, NORRØN og Line Wagener.

De 10 Fynske kommuner har i forår 2024 udarbejdet en fælles turismestrategi (Udviklingsplan for Fyn og Øerne 2030). Man vil øge overnatninger til 5,2 mio. pr. år frem mod 2030. I vores område er det 0,5 mio. flere end nu. Man vil bruge Geoparkens (GP) Unesco certificeringen som løftestang. Vi vil gøre det bæredygtigt.

Hvis man kører ind i GP området i fx FMK, skal man mere bemærke, at man kører ind i GP område end selve kommunen. Vi skal have gennemgående skiltning og faciliteter.

Vi udarbejder en Strategisk Fysiske Udviklingsplan for at kunne styre processen.

Hvordan kan det gøres bæredygtigt?

Hvordan kan det gøres til gavn for lokalbefolkningen?

Hvordan kan lokalsamfundet inddrages?

Næste step: Rådgivere kigger ned i bestemte områder.

Der kommer så en runde mere med inddragelse med borgere fra de enkelte lokale

områder.

Fx Lundeberg – Damestenen – Klintholm – binde bedre sammen. Det skal rådgiverne komme med forslag til, som skal vendes med lodsejere og interessenter. Det bliver så en plan, man skal arbejde med som andre processer.

Der skal i alt være 6 områder i GP-området. Forslag skal ligge klar ultimo marts 2025.

Ella Maria: Kan du nævne de andre områder?

Rasmus C: De er ikke vedtaget endnu, men det vil fx kunne være: Ristinge-Sydlangeland, Ærø Søbygård, Svanninge Bakker, Højderyggen mellem Svanninge Bakker og Egebjerg Bakker.

Der er nedsat styregruppe og arbejdsgrupper til arbejdet med SFU.

4. Grøn 3-part hvad ved vi - og hvad ved vi ikke v/Marianne Wedderkopp.

Det bliver hurtigt, for det bliver en snak om, hvad vi ikke ved. Vi har ikke engang produceret de skinner, som vi skal køre på... (PP vedlagt som bilag 2).

Omlægningsplanerne skal være klar i okt. 2025 (som jo er et valgår). Spildevand og regnvandsbetingede udløb indgår også.

Søren: 20% beskyttet natur – hvad er det?

Marianne: Det ved vi ikke. Vi håber at få mere at vide på møde den 16/12.

Omlægningsplanerne afhænger af indsatsbehov for reduktion af kvælstof – som staten forventes at sende i høring den 22. dec. 2024 – lige op til hvor styrelse så går på juleferie. Skal til politisk behandling i januar – men vi arbejder allerede på dagsordner til det nu, så det kommer i sidste øjeblik. Evt. et ekstraordinært møde.

Den lokale organisering:

23 Lokale treparter - som de tidligere 23 VOS'er udvidet med repræsentanter fra interesseorganisationer, landbrugsorganisationerne, udtagningskonsulent og Naturstyrelsen (PP. s 6)

Ella Maria: Ved I, om det kommer under planloven?

Marianne: Nej, det ved vi ikke.

Svendborg skal tages sig af Det sydfynske Øhav, og SK skal også tage sig af Langeland og Ærø ift. Storebælt og Lillebælt.

KL forhandler om tildeling af ressourcer til kommunerne, og vi er ikke en af dem, der har størst behov.

Chr. A: Hvad med Det Sydfynske Øhav?

Marianne: Limfjorden og østjyske fjorde har fx større behov.

Jesper: Hvis man havde valgt model 3, ville der slet ikke have været behov for indsats hos os.

Der er et KL-stormøde i Aarhus 16. dec., Jesper Kiel, Rikke Berg og Rasmus Scheelke deltager – så ved vi forhåbentligt mere.

Der er jævnligt møder gennem KL – de har en rigtig god Teams opsætning, så der kan indkaldes til møder fra dag til dag.

Allan: Det er rigtigt godt det hele. Men lad os gøre det rigtigt første gang. Kunne man dog ikke lige vente på, at vi har de rigtige værktøjer?

Ella Maria: Omlægningsplanerne – skal de kun opfylde ift. kvælstof? Naturarealer og skovarealer skal det være en del af omlægningsplanerne til okt. 2025?

Marianne: Det vi har fået at vide er, at vi skal fokusere på kvælstof og derfor fravige kravet om multifunktionalitet.

Ella Maria: I treparten – kvælstof, det afhænger af hvor meget man tager ud.

Jesper: Ja det er kompliceret og vi ved ikke meget. Forhåbentligt ved vi mere efter KL-mødet 16. dec. Vi tager et punkt på til vores næste møde i Det Grønne Råd i feb. og nok som fast punkt resten af 2025.

5. Danmarks 250.000 ha nye skove – får vi de synergieffekter vi gerne vil have? v/
Christian Ahlefeldt

(PP vedhæftet som bilag 3)

Jeg synes, treparten er en del af den danske kultur – men som Marianne siger, så er det kaos. Skovbruget var fx ikke med i forhandlingerne.

Der kommer ikke til at ske noget med de afsatte beløb.

(PP s.3) Skovrejsning - Økonomi

75.500 kr./ha er totalt 'godnat'.

15.000 et menighedsråd eller kommunen kan gøre det. Men ellers er det ikke en bonus, der betyder noget. Som skovejer ser vi en løsning på problemet. Synergieffekter.

Kompensationen bør være varieret alt efter hvor mange interesser, der bliver tilgodeset på arealet.

(PP s. 5) Omkostningseffektivitet ... hvor man begår allerede en fejl ved fx at forudsætte, at folk indgår aftaler frivilligt. KU arbejder stadig på grafen.

(PP. s. 8) Kvælstof – offentligt kendt kortmateriale (KortInfo/GIS), man kan finde frem lige nu.

Lasse: Størst indsats i Vestjylland, hvor der stort set ikke indvindes vand?

Allan: Lavbundslande.

Chr. A: Stort sammenfald mellem stor dyrkningsværdi og højt indsatspotentiale.

Konflikt. Mathias i Dansk Skovforening – fokus på Svendborg. Vi har meget negativ skovrejsning, min opfattelse er, at SK har stort behov for at se på det.

(PP s. 14) Resultat og konklusion i første bullet (dobbelt negation ikke skal fjernes i sætningen, så det bliver): Meget få hektar på Fyn vil derfor finde tilskuddet økonomisk attraktivt.

Planteskoler måtte for år tilbage brænde et hav af planter af, fordi man ikke var klar til skovrejsning alligevel.

Formand for Skovrådet Peter Kofod pointerer, at der ikke er enighed om, hvad skov er.

Vigtigt: Hvad kan vi gøre?

- Genbesøge de kommunale udpegninger for skovrejsning 'ønsket', men særligt "uønsket".
- Facilitere skovrejsningen for dem, som ønsker det i Svendborg Kommune. Potentialet for god skov med mange synergieffekter er stort!
- Forsøge at indgå samarbejde med f.eks. vandværker, da der er store drikkevandsinteresser i Svendborg Kommune.

Jesper: Kommuneplan (KP) sendes i høring til feb. Der er man ved at kigge på den grønne del af kommuneplanen. Københavns Universitets biodiversitets kort [PP s, 10], havde jeg ikke set. Det Grønne Danmarkskort taler om korridorer.

Chr. A: Godt hvis en skov får en vis størrelse. Det der ville være rigtig godt, er hvis man kan forbinde eksisterende skove.

Jesper: Man skal være opmærksom på høringsfristen i forbindelse med Kommuneplanen.

Marianne: Kommuneplanen kommer i 8 ugers høring fra midt i februar. Vi vil gennemgå kommuneplanrevisionen på næstemøde i DGR.

6. Vådområdeindsatsen i Svendborg Kommune v/ Niels Andersen.

Jeg har været med i 17-18 år i DGR, men aldrig været med til en åbning af et vådområde. I Teknik- og Miljøudvalgsmøde (TMU) referat, så jeg, at ingen vådområdeprojekter er blevet realiseret. Jeg henvendte mig til TMU-formanden som kvitterede med 'tak for opsang'. Og punktet kommer på TMU møde.

(Gennemgang af PP, vedhæftet som bilag 4).

Chr. A: Du kan godt lide, at der er øer ude i søen. [PP s. 5-6]. Men i grusgrave må man ikke lave øer ude i søen, i SK er det ikke rigtigt Marianne?

Marianne: Det ved jeg ikke.

Jesper: Det skriver du sammen med Marianne om.

Jakob: Vådområde, kan jeg godt lide, men der bør ikke anlægges vådområder, så vandløb kommer til at løbe gennem en sø. Søen vil blive en fælde for trækkende fisk – de farer vild, bliver spist af fugle og gedder. Vandet i søen bliver varmt og iltfattigt og det er ikke godt for vandløbet nedenfor.

Jesper: Der er også fokus på vandløb i kommunen. Med Grøn Trepert (GT) så kommer

der fokus vådområder og alle afventer de nye ordninger.

7. Mødestruktur 2025 – skal vi fortsætte med 2 ekskursioner, hvoraf den ene arrangeres af medlemmerne?

Jesper: Så er der en der skal være klar til at arrangere det.

Punkter feb. mødet: Plejeplan, Kommuneplan og GT

Der bliver fokus på GT i 2025.

Ella Maria – vil gerne, at vi kommer ud to gange. Fx Sortemosen. Det kommer jeg tilbage med. Jeg vil gerne arrangere med sekretariatets bistand til det praktiske.

Ninna: Var der ikke snak om besøg på Tåsinge hos Kurt landmand?

Jesper: Så er der nogen, der skal sige, at de vil det. Men i 2025 skal der nok være fokus på GT.

Chr. A.: GT er rigtig spændende, meget enig med Marianne om at det lige nu er kaos.

Søren: Når vi nævner GT, skal jeg fra baglandet huske at sige: "Græs". Græs i sædskiftet, kan nok gøre tilsvarende som skov kan.

Majs giver tre gange så meget foder som andet. Græs er en meget effektiv afgrøde.

Jesper: Det kommer vi til at høre mere om på de næste møder, som skal handle om GT.

8. Forslag til mødedatoer.

1: Onsdag 26. feb. (15.30-17.30)

2: Tirsdag 27. maj møde og ekskursion (12.00-18.00)

3: ?dato? - Planlægges af DGR

4: Mandag 15. dec. møde (15.30-17.30)

9. Eventuelt. Intet